

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

מהי עבירת שיבוש מהלכי משפט ומה העונש בצידה?

לאחרונה עלתה לכותרות עבירת שיבוש מהלכי משפט וחקירה, עקב הודאתו בה מצד ראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט, וגזר דינו בעניין זה שניתן על ידי בית המשפט המחוזי. למעשה, מדובר בעבירה שכיחה מאוד המצטרפת לעיתים קרובות לעבירות נוספות, או עומדת בפני עצמה. בכתבה הבאה תוכלו לקרוא על מהותה והשלכותיה.

הרציונאל שמאחורי עבירת שיבוש מהלכי משפט

כאשר אדם חשוד או מואשם בעבירה כלשהי ברור לו כי ההליך הפלילי עשוי להוביל לענישה, בין אם מדובר בקנסות, מאסר בפועל או עונשים אחרים. עוד ברור לו כי מסמכים מסוימים ועדויות עשויים לשמש בראייה במשפטו או בגיבוש כתב האישום, ומאידך היעדרם יפגע בסיכוי מערכות האכיפה והמשפט לבצע את עבודתן כהלכה. על כן, רב הפיתוי לנסות ולמנוע את הצגתן של ראיות אלו, בין אם על ידי מתן עדות כוזבת בהליכים הפליליים, שכנוע אחרים להימנע מעדות, הסתרת מסמכים וכן הלאה. כנגד פעולות אלו עומד חוק העונשין המתייחס לעבירת שיבוש מהלכי משפט וחקירה, אשר מטרתו להבטיח כי הראיות יובטחו ויוצגו, ושהעדים יהיו מוגנים ללא חשש לומר אמת בבית המשפט ובחקירה המשטרתית.

יסודות עבירת השיבוש

סעיף 244 לחוק העונשין הוא העוסק בעבירות השונות שקשורות בשיבוש עשיית משפט. לפי סעיף זה "העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין בסיכול הזמנתו של עד, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר שלוש שנים; לעניין זה, "הליך שיפוטי" - לרבות חקירה פלילית והוצאה לפועל של הוראת בית משפט." מן ההגדרה הזו ניתן לגזור מספר מסקנות:

- שיבוש הליכי משפט אינו מתייחס רק לעדות בפני בית משפט, אלא גם למתן עדות במשטרה ולכל שלבי ההליך הפלילי לרבות החקירה.
- אין צורך שמעשיו של החשוד או נאשם אכן הובילו לתוצאות הרצויות מבחינתו. מה שחשוב לעניין עבירה זו הוא היסוד העובדתי, כלומר עצם ניסיון השיבוש. כמו כן, צריך להתקיים גם יסוד נפשי שמשמעו כי עובר העבירה היה מודע לנסיבות ולהתנהגותו, ושהייתה כוונה מצידו למנוע או להכשיל את הליכי המשפט או החקירה.
- הבאה לידי עיוות דין היא הגדרה רחבה הכוללת בתוכה שורה ארוכה של פעולות, ביניהן סירוב להעיד, השמדת ראיות, עדויות סותרות, שבועת שקר, בידוי ראיות, עדות שקר, הדחה בעדות, השפעה לא הוגנת, הטרדת עדים, הדחה בחקירה, זילות בית המשפט, הברחת אדם ועוד.
- הענישה המרבית על עבירות אלו עומדת על 3 שנות מאסר.

לבסוף, יש לזכור כי מתן עדות כוזבת בבית המשפט ובחקירה עלולה להוביל להסתבכות חמורה לא פחות מן החשדות הראשוניים. לכן, יש להיזהר מאוד באמירות והצהרות בהליכים הפליליים, ובמידה שהדברים שייאמרו בעת חקירה עלולים להוביל להפללה עצמית, יש לשקול את השמירה על זכות השתיקה.